

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISI
(2021- jil yanvar-aprel ayları ushın dáslepki maǵlıwmat)**

Respublika ekonomikasın rawajlandırıw strategiyası diversifikaciyalanǵan hám básikege shıdamlı ekonomikanı jaratıwǵa, innovacion texnologiyalar hám bazardı basqarıwdıń jańa usıllarınan paydalanǵan halda milliy resurslardan maksimal dárejede paydalanıwǵa baǵdarlanǵan. Mámlekettiń sirtqı ekonomikalıq iskerligi, atap aytqanda sirtqı sawda salasında ámelge asırılıp atırılǵan reformalardıń aqırǵı nátiyjesi xalıqtıń turmıs dárejesine óz tásirin ótkizedi.

2021- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmaǵı menen respublikanıń sirtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 219,7 mln. AQSh dolların qurap, 2020- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 53,7 mln. AQSh dollarına yaǵnıy 32,4 % ke kóbeydi.

**SIRTQI SAWDA AYLANISI HÁM BALANSI
(yanvar-aprel, mıń AQSh dollari)**

	2020- jil	2021- jil	Ósıw pátleri, % te	Jámige salıstırǵanda, % te
Sirtqı sawda aylanısı	165 968,5	219 693,1	132,4 %	x
Eksport 	111 405,3	143 963,5	129,2 %	100,0
 tovarlar	110 610,2	143 138,4	129,4	99,4
 xızmetler	795,1	825,1	103,8	0,6
 altın	-	-	-	-
Import 	54 563,2	75 729,6	138,8 %	100,0
 tovarlar	50 773,2	72 053,8	141,9	95,1
 xızmetler	3 790,0	3 675,8	97,0	4,9
 Saldo	56 842,1	68 233,9	x	x

Maǵlıwmat ushın: Ózbekstan Respublikasınıń tovarlar sirtqı sawdası statistika kórsetkishlerin qalıplestiriwde, Sirtqı ekonomikalıq iskerlik Tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda SEI TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler Shólkeminiń Xalıqaralıq standartlasqan sawda klassifikatorı (keyingi orınlarda – XSSK) isletiledi. Bul óz náwbetinde analitikalıq maqsetlerde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 úlken bólimge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı XSSK boyınsha kodlastırıw, SEI TN hám XSSK ortasında ótiw gıtleri járdeminde ámelge asırıladi.

SSAda eksport kólemi 144,0 mln. AQSh dollarına (29,2 % ke kóbeydi) hám import kólemi 75,7 mln. AQSh dollarına (38,8 % ke kóbeydi) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 68,2 mln. AQSh dollardı quradı.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI
EŇ JOQARI ÚLESKE IYE BOLĖAN MÁMLEKETLER
(2021- jil yanvar-aprel, mln. AQSh dollari)**

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 49 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Qıtay Xalıq Respublikasında (20,8 %), Túrkiyada (34,0 %), Rossiya Federaciyasında (14,9 %), Qazaqstanda (2,4 %), Latviyada (13,8 %), Ukrainada (7,2 %) hám Koreya Respublikasında (6,0 %) gúzetilgen.

úzliksiz islewin támiynlew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılğan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuğın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSA da Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylasınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tisqari) menen bolsa, SSA da eń joqarı úles Rossiya Federaciyası, Qıtay Xalıq Respublikası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

**UNAMLI SIRTQI SAWDA BALANSI GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET
(yanvar-aprel, mıń AQSh dollari)**

Sırtqı ekonomikalıq iskerlik boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamli sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (34,0 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (20,8 mln. AQSh dollari), Rossiya (14,9 mln. AQSh dollari) hám Latviya (13,8 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 8 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK
MÁMLEKETLER MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, mln. AQSh dollari)

Mámleketler	2019- jil	2020- jil	2021- jil
Qıtay Xalıq Respublikası	60,3	41,4	46,0
Eksport	29,1	31,2	33,4
Import	31,2	10,2	12,6
Saldo	-2,1	21,0	20,8
Túrkiya	29,5	21,0	43,2
Eksport	18,5	20,3	38,6
Import	11,0	0,7	4,6
Saldo	7,5	19,6	34,0
Rossiya Federaciyası	62,7	41,7	38,8
Eksport	51,3	30,5	26,8
Import	11,4	11,3	12,0
Saldo	39,8	19,2	14,9
Qazaqstan	24,1	18,1	19,0
Eksport	18,5	12,0	10,7
Import	5,5	6,1	8,3
Saldo	13,0	6,0	2,4
Latviya	9,1	10,3	14,2
Eksport	7,9	8,4	14,0
Import	1,2	1,9	0,2
Saldo	6,7	6,5	13,8
Ukraina	0,8	0,9	7,8
Eksport	0,7	0,6	7,5
Import	0,2	0,2	0,3
Saldo	0,5	0,4	7,2

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI
STATISTIKA BASQARMASI**

Mámleketler	2019- jil	2020- jil	2021- jil
Chvesiya	0,0	0,1	7,4
Eksport	-	-	-
Import	0,0	0,1	7,4
Saldo	-0,0	0,1	7,4
Koreya Respublikası	16,7	11,9	6,8
Eksport	4,0	1,2	0,4
Import	12,7	10,7	6,4
Saldo	-8,6	-9,6	-6,0
Chexiya Respublikası	0,3	0,0	5,9
Eksport	0,0	0,0	0,2
Import	0,3	0,0	5,7
Saldo	-0,3	0,0	-5,6
Vyetnam	3,5	3,8	4,4
Eksport	0,0	0,0	0,1
Import	3,5	3,8	4,3
Saldo	-3,5	-3,7	-4,2
Germaniya	1,9	0,4	4,1
Eksport	0,1	0,1	0,2
Import	1,8	0,3	3,9
Saldo	-1,7	-0,2	-3,7
Qırqız Respublikası	1,3	1,0	2,8
Eksport	1,1	0,6	1,8
Import	0,2	0,4	1,0
Saldo	1,0	0,1	0,8
BAÁ	1,1	0,2	2,3
Eksport	0,2	0,0	0,1
Import	0,9	0,2	2,2
Saldo	0,4	0,2	1,5

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI
STATISTIKA BASQARMASI**

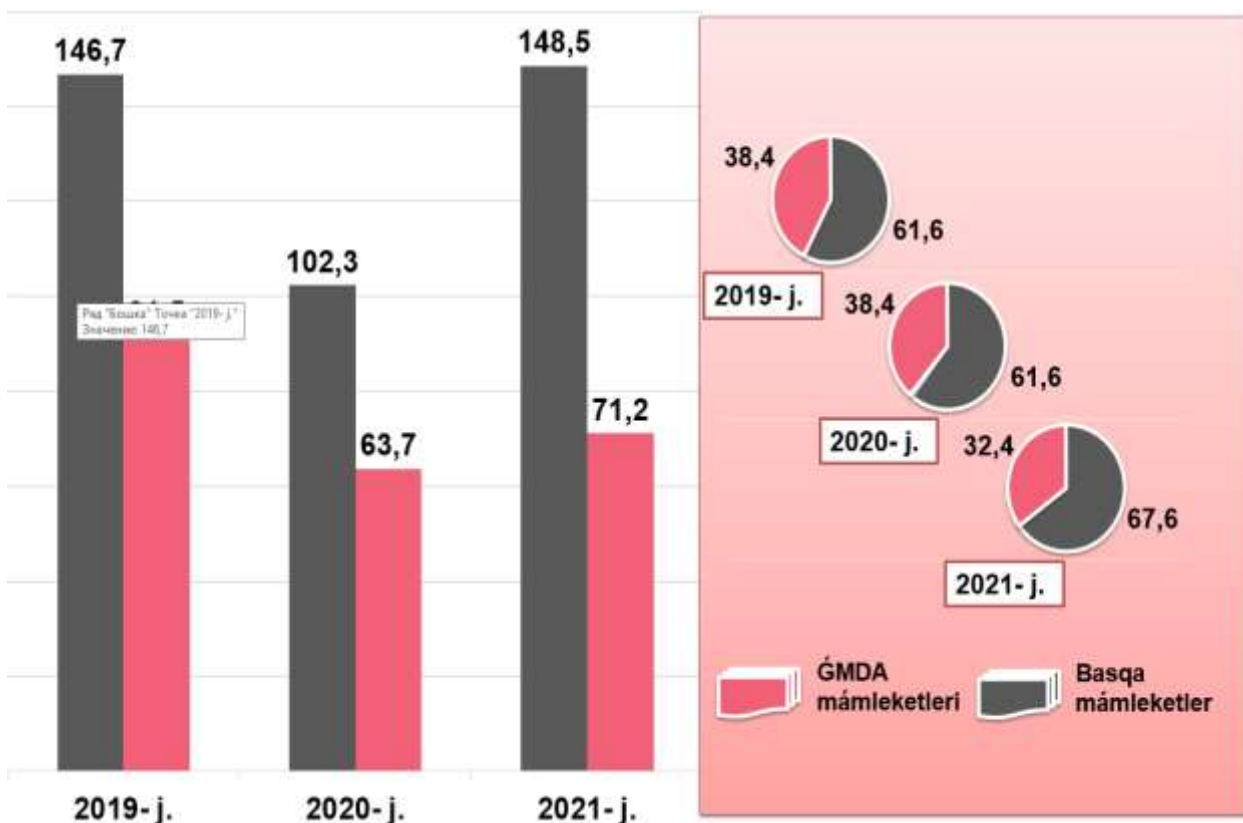
Mámleketler	2019- jil	2020- jil	2021- jil
Awғанistan	0,4	0,8	2,0
Eksport	0,4	0,8	2,0
Import	0,0	0,0	0,0
Saldo	0,4	0,8	2,0
Franciya	0,0	0,0	1,6
Eksport	0,0	0,0	1,2
Import	0,0	0,0	0,4
Saldo	0,0	0,0	0,8
Litva	2,2	0,4	1,5
Eksport	0,0	0,0	1,2
Import	2,2	0,4	0,3
Saldo	-2,2	-0,4	0,9
Tájkistan	0,9	0,7	1,3
Eksport	0,9	0,7	1,3
Import	0,0	0,0	0,0
Saldo	0,9	0,7	1,3
Irak	0,9	1,1	1,1
Eksport	0,9	1,1	1,1
Import	0,0	0,0	0,0
Saldo	0,9	1,1	1,1
Türkmenistan	1,6	0,8	1,0
Eksport	0,2	0,2	0,3
Import	1,4	0,6	0,8
Saldo	-1,2	-0,5	-0,5
Gruziya	0,2	0,0	1,0
Eksport	0,2	0,0	1,0
Import	0,0	0,0	0,0
Saldo	0,2	0,0	1,0

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısınıń úshten bir bólegi ĞMDA mámleketlerine tuwra keledi hám bul kórsetkish sońǵı jıllarda biraz ózgerdi.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı saladaǵı sheriklikti jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırılǵan is-ilájlarǵa qaramay, 2021- jıldıń yanvar-aprel aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 32,4 % ti qurap, 2020- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 6,0 % ke kemeygen.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA
ĞMDA MÁMLEKETLERI HÁM BASQA MÁMLEKETLERDIŃ KÓLEMLERI
DINAMIKASI**
(yanvar-aprel, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2021- jıldıń yanvar-aprel aylarında 2020- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 32,4 % ke kóbeydi hám jámi SSA daǵı úlesi 67,6 % ti quradı.

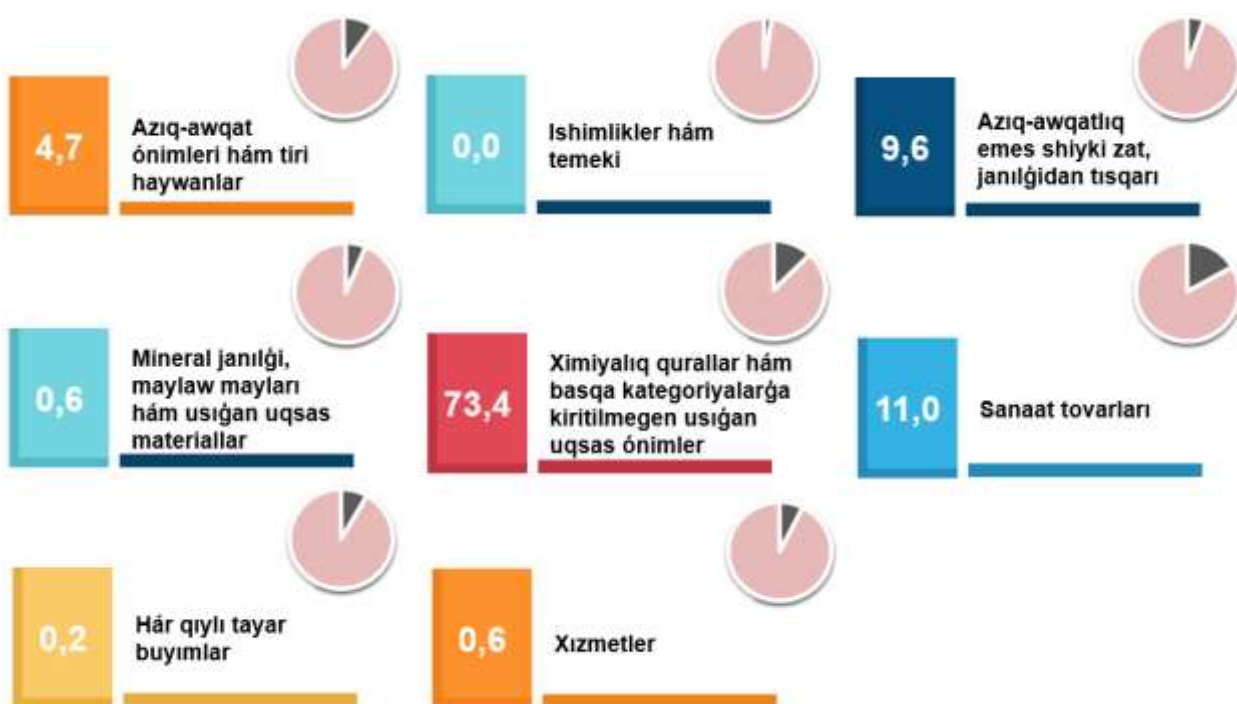
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ EKSPORTI (2021- jil yanvar-aprel)

Usı jıldıń yanvar-aprel aylarında mámlekettiń eksportyorları sanı 108 di qurap, olar tárepinen 144,0 mln. AQSh dolları (qımbat bahalı metallar eksportınan tısqarı) kólemindegi (2020- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 29,2 % ke kóbeydi) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiynlendi.

Eksport quramında tovarlar úlesi 99,4 % ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (73,4 %), sanaat tovarları (11,0 %), azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (9,6 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (4,7 %) úlesine tuwra kelmekte.

XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (2021- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE EKSPORT QURAMI
(2021- jil yanvar-aprel)**

XSSK qurami	Jámi			ĞMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi eksport	143 963,6	129,2	100,0	48 523,3	108,5	100,0	95 440,3	143,1	100,0
sonıń ishinde:									
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	6 714,5	117,9	4,7	2 041,4	61,1	4,2	4 673,0	198,2	4,9
Ishimlikler hám temeki	5,0	-	0,0	5,0	-	0,0	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	13 883,2	105,1	9,6	849,8	101,7	1,8	13 033,4	105,4	13,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	922,4	425,9	0,6	459,4	-	0,9	462,9	213,8	0,5
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	105 606,8	129,6	73,4	40 358,9	110,1	83,2	65 248,0	145,5	68,4
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	15 770,9	157,6	11,0	4 115,6	122,8	8,5	11 655,3	175,2	12,2
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	235,6	1 8,4 b	0,2	82,2	763,4	0,2	153,5	7 5,6 b	0,2
Xızmetler	825,1	103,8	0,6	611,0	114,1	1,3	214,1	82,5	0,2

ĞMDA mámleketleri hám basqa mámleketlerge eksporttıń baǵdarı boyınsha parqlanıwlar barlıǵı gúzetilmekte. Sonnan, ĞMDA mámleketlerine eksporttıń tiykarǵı bólimi ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler úlesine tuwra kelmekte, eksport kólemi boyınsha keyingi orınlarda sanaat tovarları, azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zatqa (janılıǵıdan tısqarı) tuwra kelmekte.

2021- jıldıń yanvar-aprel aylarında eksport qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetpekte, tovarlar hám xızmetler quramında sezilerli ózgerisler bolmadı, biraq sonı aytıw kerek, 2020- jıldıń yanvar-aprelge salıstırǵanda, azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı), sanaat tovarları hámde xızmetlerden tısqarı barlıq tovar gruppalarında ósim gúzetildi.

EKSPORT QURAMI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, % te)

XSSK quramı	2019- jil	2020- jil	2021- jil
Jámi	100,0	100,0	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	3,6	5,1	4,7
Ishimlikler hám temeki	0,0	11,9	0,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	3,4	0,2	9,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	1,5	73,1	0,6
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	83,2	9,0	73,4
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	7,7	0,0	11,0
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	-	-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	-	-	0,2
Xızmetler	0,5	0,7	0,6

**XSSK BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER
EKSPORTINIŇ QURAMI
(2021- jil yanvar-aprel)**

XSSK bólimi atı	Mıń AQSh dolları	2020-jıldıń mas dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	4 554,9	87,7
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	2 026,0	4,0 b.
Kofe, shay, kakao, ziravarlar hám olardan tayarlanǵan ónimler	114,0	-
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	16,2	-
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar	1,2	-
Sút ónimleri hám qus máyekleri	2,3	-
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	5,0	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	11 945,5	154,2
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	1 742,1	37,6
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	27,7	60,1
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	167,1	21,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	922,4	4,3 b.
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	19,3	149,6
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	105 543,1	129,6
Efir mayları, rezinoidlar hám parfumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	39,0	170,3
Basqa jerde klassifikaciyanabaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	0,4	-
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	5,0	-

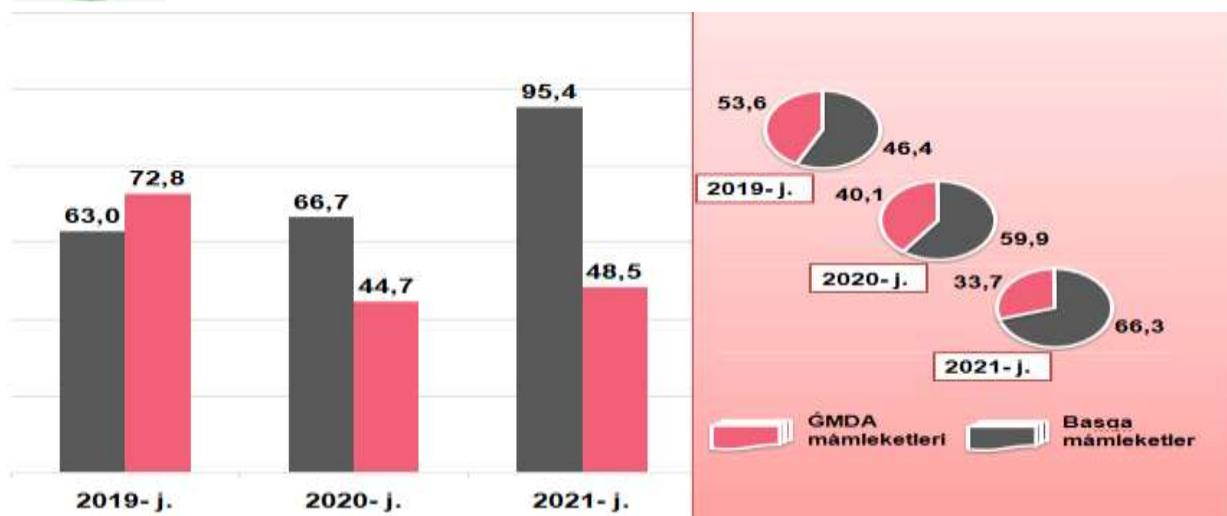

Sanaat tovarlari		
Toqimashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	15 619,7	160,8
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	2,4	1,1
Shoyın hám polat	-	-
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler	148,3	195,4
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	-	-
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller	-	-
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	-	-
Sanaat ushin arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları	-	-
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskenerleri	-	-
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	-	-
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	29,0	5,6 e.
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	153,5	-
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	13,8	-
Xızmetler		
Finanslıq xızmetler	163,9	159,7
Transport xızmetleri	207,0	51,2
Saparlar (turizm)	251,4	166,2
Basqa is boyınsha xızmetler	-	-
Qurılıs xızmetleri	-	-

Sońǵı úsh jılda ǴMDA mámleketlerine eksport kólemi kemeydi hám olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 2019- jıldıń yanvar-apreldaǵı 53,6 % ten 2021- jıldıń yanvar-aprelinde 33,7 % ke kemeydi. Mas ráwishte basqa mámleketlerdiń jámi eksporttaǵı úlesi 62,6 % ti quradı.

**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR
HÁM XIZMETLER EKSPORTI KÓLEMLERİ DINAMİKASI**
(yanvar-aprel, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

2021- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmağında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik mámleketler quramında Túrkiya (eksport ulıwma kóleminiń 26,8 % i), Qıtay Xalıq Respublikası (23,2 %), Rossiya Federaciyası (18,6 %), Latviya (9,7 %), Qazaqstan (7,4 %), Ukraina (5,2 %) hám Awǵanistan (1,4 %) mámleketleri saqlanıp qalmaқта hámde olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 92,4 procentti quramaқта.

**RESPUBLIKA EKSPORTINDA TIYKARǵI
SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESI**
(2021- jil yanvar-aprel, % te)

2021- jıldıń yanvar-aprel aylarında, ótken jıldıǵı kibi tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykarǵı sherik mámleketlerden jetekshi bolǵan Rossiya Federaciyasınıń eki orınǵa túsiwi esabınan, Túrkiya eksporttaǵı úlesi boyınsha jetekshilikti aldı.

Usı jıldıń yanvar-aprel aylarında sherik mámleketlerdiń tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha geografıyası 2020- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 34 mámleketten 36 mámleketke kóbeydi.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ TIYKARǵI SHERIK MÁMLEKET-
LERGE ÁMELGE ASIRǵAN EKSPORTI KÓLEMI HÁM ÓSIW PÁTLERI
(yanvar-aprel)**

Mámleket atı	Mıń AQSH dolları		Ósiw pátleri, % te		Ornı	
	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.
Túrkiya	20318,9	38626,6	109,9	190,1	3	1
Qıtay Xalıq Respublikası	31214,0	33384,4	107,3	107,0	1	2
Rossiya	30490,4	26841,6	59,5	88,0	2	3
Latviya	8410,1	14035,5	106,4	166,9	5	4
Qazaqstan	12048,1	10722,0	65,0	89,0	4	5
Ukraina	642,8	7451,2	92,6	11,6 b	11	6
Awǵanistan	766,5	1979,4	188,7	258,2	9	7
Qırǵız Respublikası	556,8	1794,5	49,4	322,3	12	8
Tájikstan	683,9	1297,4	75,1	189,7	10	9
Franciya	-	1240,6				10
Litva	-	1192,8				11
Irak	1060,1	1142,0	118,7	107,7	8	12
Gruziya	2,0	1040,6	1,1	520,3 b	26	13
Estoniya	216,6	462,9	24,8	213,7	16	14
Koreya Respublikası	1170,6	399,4	29,0	34,1	7	15
Italiya	-	298,8			33	16
Türkmenistan	185,3	279,7	79,4	150,9	18	17

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI STATISTIKA BASQARMASI

Mámleket atı	Mıń AQSH dollari		Ósiw pátleri, % te		Ornı	
	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.
Iran	-	218,0	-	-	-	18
Germaniya	98,2	197,8	156,9	201,4	21	19
Yaponiya	-	97,9	-	-	-	20

Usı mámleketlerge eksport qılınıp atırılğan tovarlar quramına tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler, sanaat tovarları hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılǵıdan tısqarı) kiredi.

RESPUBLIKANIŃ AYIRIM MÁMLEKETLER MENEN EKSPORT QURAMI (2021- jil yanvar-aprel, mıń AQSh dollari)

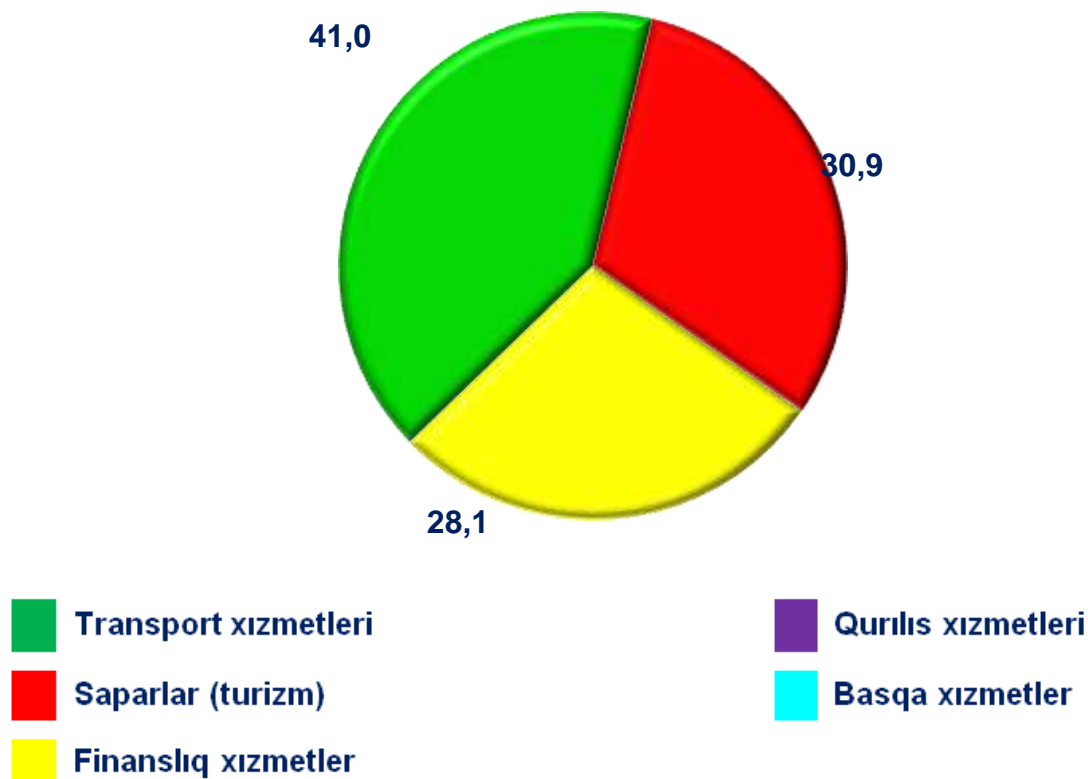
XSSK quramı	Túrkiya		Qıtay		Rossiya		Latviya	
	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.
Jámi eksport	15 590,6	26 098,5	23 565,3	22 971,7	24 761,8	21 482,0	7 165,6	9 907,2
sonıń ishinde:								
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	31,6	316,8	275,8	318,1	81,0	144,9	22,2	-
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılǵıdan tısqarı	94,2	1 055,2	4 095,6	6 295,2	694,1	753,1	2 107,3	161,6
Mineral janılǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	-	-	-	-	-	-	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	13 102,5	23 515,4	16 099,7	10 819,3	20 619,1	17 098,2	5 036,1	9 745,6
Sanaat tovarları	2 362,1	1 210,1	3 093,8	5 385,0	3 063,3	3 392,2	-	-

XSSK qurami	Túrkiya		Qıtay		Rossiya		Latviya	
	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	-	-	-	-	-	-	-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	-	-	-	153,5	-	1,6	-	-
Xızmetler	0,3	1,0	0,5	0,8	334,4	262,5	-	0,0

Xızmetler eksporti kólemi 825,1 miń AQSh dolların yaqı jámı eksport kólemiń 0,6 % in qurap, 2020- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 3,8 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksporti quramınıń tiykarǵı úlesi saparlar (turizm) (30,9 %), transport (41,0 %) hámde finanslıq xızmetler (28,1 %) úlesine tuwra kelgen.

XIZMETLER EKSPORTI QURAMI
(2021- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

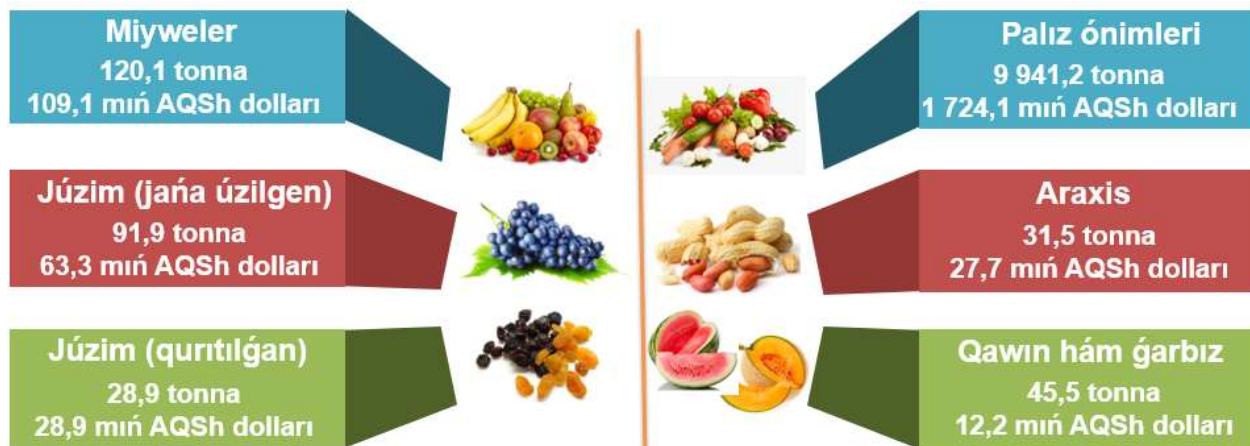
MIYWE HÁM PALIZ ÓNIMLERI EKSPORTI

Azıq-awqat ónimleriniń tiykarǵı bólegi bolǵan 1 936,4 mıń AQSh dollar kólemindegi 10 230,1 tonnadan ziyat miywe hám palız ónimleri eksport qılınǵan. Bunda 2020- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 1 414,1 mıń AQSh dollarǵa páseyiw gúzetilip, 57,8 % ke kemeydi. Miywe hám palız ónimleriniń eksport quramına qaralsa, 1 724,1 mıń AQSh dollarına teń 9 941,2 tonna palız ónimleri, sonday-aq, 109,1 mıń AQSh dolları kólemindegi 120,1 tonna miyweler eksport qılındı.

Húkimet tárepinen awıl xojalıǵı hám baǵshılıqtı rawajlandırıwǵa úlken itibar qaratılıp atırılǵanlıǵı sebepli, eksport qılınıp atırılǵan miywe hám palız ónimleriniń úlesi 1,3 % ti quradı.

MIYWE HÁM PALIZ ÓNIMLERI EKSPORTI (2021- jil yanvar-aprel, mıń AQSh dolları)

Miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı eksport bazarları Qazaqstan (86,2 %), Rossiya Federaciyası (7,5 %) hám Italiya (6,3 %) mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

Búgingi kúnde Qaraqalpaqstanda miywe-palız ónimlerin islep shıǵarıw, qayta islew hám eksport qılıw sektorınıń potencialı júdá joqarı hám bul qolay tábiyiy-ıqlım shárayatlarınıń barlıǵı hámde máhálliy islep shıǵarıwshılar tárepinen

toplanğan tájriybe menende baylanıslığı menen kórinedi. Usı sebepli húkimet awıl xojalıǵı shiyki zatın sanaat tiykarında qayta islewge hám jetistirilgen ónimdi saqlaw infrastrukturasın rawajlandırıwǵa úlken itibar qaratpaqta.

**MIYWE HÁM PALIZ ÓNIMLERI EKSPORTI GEOGRAFIYASI
(yanvar-aprel)**

Mámleket atı	2020- jil			2021- jil		
	tonna	miń AQSh dolları	úlesi*, % te	tonna	miń AQSh dolları	úlesi*, % te
Qazaqstan	17 542,7	3 102,5	92,6	10 038,3	1 669,9	86,2
Rossiya Federaciyası	476,1	126,8	3,8	157,1	144,9	7,5
Italiya	-	-	-	34,7	121,7	6,3
Qıtay Xalıq Respublikası	51,0	53,0	1,6	-	-	-

*- summadan

TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI

Toqımashılıq ónimleri eksporti kóleminiń ósiwi tikkeley paxta shiyki zatı ornına tayar ónim islep shıǵarıw hám qosımsha qun jaratıw maqsetinde ámelge asırılǵan reformalardıń nátiyjesi ekenin kóriw múmkin. Atap aytqanda, usı jilda 15 725,3 miń AQSh dollarlıq toqımashılıq ónimleri eksporti ámelge asırılıp, ulıwma eksporttıń 10,9 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 39,5 % ke ósti.

Eksport qilingan toqimashılıq ónimleri quramında paxtadan iyirilgen jip (97,9 %) hámde jipek hám jipek ónimleri (1,0 %) tiykarǵı úlesti iyelegen. Jil basınan 12 túrdegi toqimashılıq ónimleri dúnyanıń 7 mámleketine eksport qılındı.

Respublikanıń toqimashılıq sanaatın diversifikaciya qılıw hám tayar ónimler eksportın xoshametlew boyınsha ámeliy isler nátiyjesinde, mámleketimizdiń usı saladaǵı potentsialı asıp barmaqta.

TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, mıń AQSh dollari)

Tovar nomi	2019- y.	2020- y.	2021- y.
 Paxtadan iyirilgen jip	6 590,8	9 671,5	15 398,8
 Jipek hám jipek ónimleri	190,2	87,6	91,9
 Naǵıslı gezleme	-	-	156,7
 Basqa toqimashılıq ónimleri	-	-	22,6
 Tayar trikotaj hám tigiwshilik kiyimleri	-	-	13,8
 Paxta ónimleri	13,2	-	-
 Paxtadan gezlemeler	-	41,0	-

Toqimashılıq ónimleriniń eń úlken úlesi Qıtay Xalıq Respublikası (8 152,9 mıń AQSh dollari – 51,8 %), Rossiya Federaciyası (3 785,1 mıń AQSh dollari – 24,1 %) hám Túrkiya (3 317,3 mıń AQSh dollari – 21,1 %) mámleketleri úlesine tuwra keldi.

AYIRIM TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI
(yanvar-aprel, miñ AQSh dollari)

**MÁMLEKETLER KESIMINDE TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI
DINAMIKASI**
(yanvar-aprel, miñ AQSh dollari)

Mámleketler	2019- jil	2020- jil	2021- jil
Qıtay Xalıq Respublikası	5171,9	3449,5	8152,9
Rossiya Federaciyası	976,0	3232,8	3785,1
Túrkiya	456,1	2362,1	3317,3
Qırǵız Respublikası	-	41,0	193,1
BAÁ	190,2	-	90,3
Portugaliya	-	-	84,5
Pakistan	-	455,0	65,6
Hindistan	-	87,6	36,6
Polsha	-	172,1	-

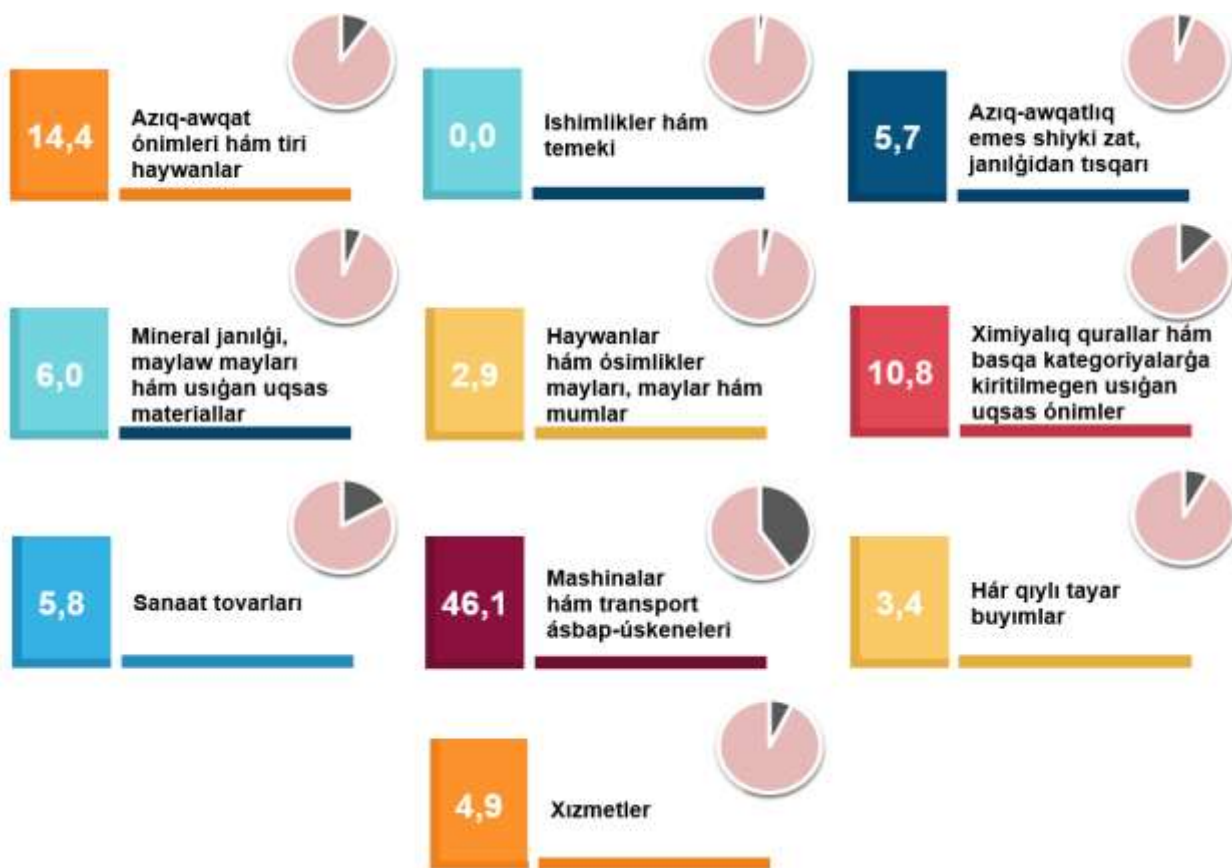
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI (2021- jil yanvar-aprel)

2021- jıldıń yanvar-aprel aylarında import kólemi 75,7 mln. AQSh dolların hám 2020- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 138,8 % ti quradı.

Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (46,1 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (14,4 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (10,8 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (2021- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

Tovarlardıń importı dinamikası analizine kóre, 2021- jıldıń yanvar-aprelinde import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 21,3 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 72,0 mln. AQSh dollardı quradı. Xızmetler importı bolsa 3,7 mln. AQSh dollarǵa jetti.

**ЎGMDA HÁM BASQA SIRT EL MÁMLEKETLERINEN
IMPORT QURAMI
(2021- jil yanvar-aprel)**

Qurami	Jámi			ЎGMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi import	75 729,6	207,1	100,0	22 699,6	167,8	100,0	53 030,1	230,2	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	10 902,9	203,6	14,4	7 842,3	155,4	34,5	3 060,6	993,8	5,8
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	4 305,8	88,2	5,7	4 270,1	91,1	18,8	35,7	18,6	0,1
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	4 542,3	297,6	6,0	2 255,3	1 352,3	9,9	2 287,0	168,2	4,3
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	2 203,9	308,9	2,9	2 203,9	308,9	9,7	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	8 220,0	184,8	10,9	1 076,4	376,5	4,7	7 143,5	171,6	13,5
Sanaat tovarları	4 393,0	504,0	5,8	3 004,6	2 334,0	13,2	1 388,4	186,9	2,6
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	34 916,3	267,4	46,1	492,3	23,1	2,2	34 424,0	314,9	64,9
Hár qıylı tayar buyımlar	2 569,7	102,3	3,4	84,1	50,8	0,4	2 485,6	105,9	4,7
Xızmetler	3 675,7	114,7	4,9	1 470,6	710,2	6,5	2 205,1	73,6	4,2

Ağımdağı dáwirde import qılınğan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetti, 2019- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar importınıń úlesi 6,3 % ten 14,4 % ke ósti, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri 60,3 % ten 46,1 % ke, hár qıylı tayar buyımlar úlesi bolsa 8,2 % ten 3,4 % ke kemeydi.

**IMPORT QURAMI DINAMIKASI
(2021- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)**

XSSK quramı	2019- jil	2020- jil	2021- jil
Jámi import	100,0	100,0	100,0
sonıń ishinde:			
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	5,4	12,7	14,4
Ishimlikler hám temeki	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	6,6	11,2	5,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	2,4	6,4	6,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	1,3	2,7	2,9
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵar uqsas ónimler	9,5	16,7	10,9
Sanaat tovarları	4,1	2,9	5,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	56,9	31,3	46,1
Hár qıylı tayar buyımlar	9,6	9,1	3,4
Xızmetler	4,2	6,9	4,9

Xızmetler importınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń yanvar-aprel aylarında 2020- jıldıń yanvar-aprel aylarına salıstırǵanda jámi importtaǵı úlesi 6,9 % ten 4,9 % ke kemeydi.

**AYIRIM IMPORT TOVARLARI
(2021- jil yanvar-aprel, miñ AQSH. doll.)**

**XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TÜRDEGI
ÓNIMLER QURAMI
(2021- jil yanvar-aprel)**

Ónim atı	Miñ AQSh dollari	ózgeriw pátleri, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlangan ónimler	5 785,1	106,6
Tiri haywanlar	3 630,2	980,6
Kofe, shay, kakao, ziravarlar hám olardan tayarlangan ónimler	23,4	39,0 b.
Palız hám miyweler	60,0	140,2
Gósh hám gósh ónimleri	178,0	-
Sút ónimleri hám qus máyekleri	184,3	926,1
Balıq (teñiz sút emiziwshileri bolmağan), qisqıshbaqasimanlar, mollyuskalar hám suwda júziwshi omirtqasızlar hám olardan tayarlangan yarım tayar ónimler	50,8	141,1
Hár qıylı aziq-awqat ónimleri hám preparatlar	991,2	96,2
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Probka hám agash-taxtalar	3 622,8	61,1

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI STATISTIKA BASQARMASI

Metall rudaları hám metall bólekleri	-	-
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	682,9	4,1 b.
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat	-	-
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	-	-
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	3 916,5	126,0
Kómir, koks hám briketler	612,1	153,0
Tábiyiy yaki jasalma gaz	13,7	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları	2 203,9	147,8
Haywan hám ósimlik mayları	-	-
Haywanlar mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	599,6	252,9
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	67,3	149,6
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	4 833,6	81,6
Organikalıq ximiya zatları	2 214,9	112,9
Birlemshi formada bolmaǵan plastmassalar	463,1	152,8
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	33,6	8,3
Sanaat tovarları		
Shoyın hám polat	648,9	160,4
Rezina buyımları	182,2	368,8
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	638,6	150,0
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	73,2	192,1
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler	358,1	63,2
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	2 465,9	39,1 b.
Qaǵaz, karton hám qaǵaz massası, qaǵaz yaki kartonnan tayarlanǵan buyımlar	25,9	93,2
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	7 069,3	73,5 b.
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	14 566,8	297,4
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskenerler hám olardıń detalları	5 154,3	131,2
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	1 319,7	64,2

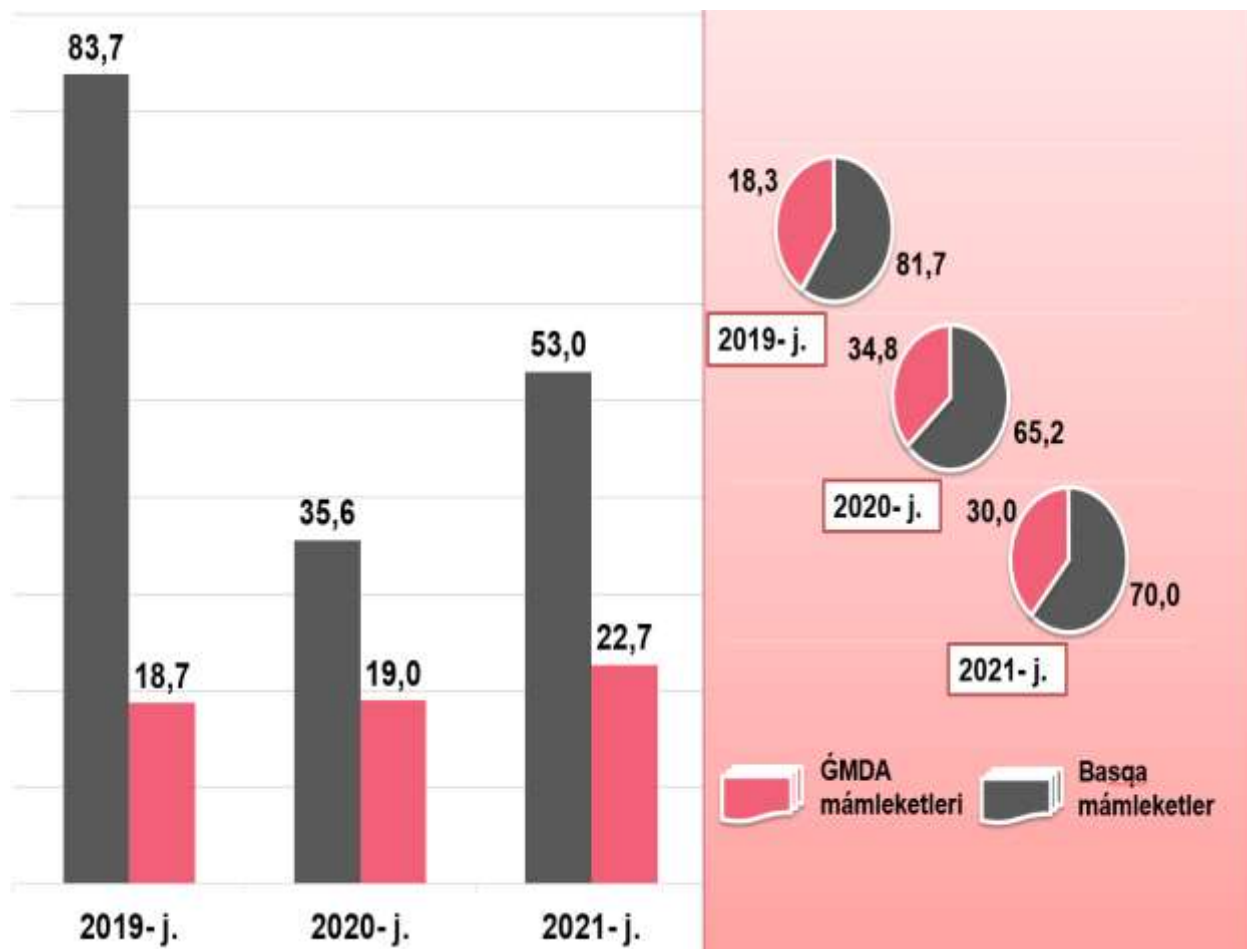
Elektr baylanısı, dawısı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskeneleri	4 241,1	131,0
Metallardı qayta islew mashinaları	2,0	0,8
Kantselyariya mashinaları hám maǵlıwmatlardı avtomatikal'q ráwishte qayta islew ushın ásbap-úskeneler	10,5	5,3
Avtomobiller	2 552,5	151,8
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	90,5	34,8
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	1 168,3	3,0 b.
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatsiya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew maslamaları	1 286,2	29,7
Ayaq-kiyim	1,2	12,0 b.
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	3,5	35,0 b.
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	14,8	108,0
Fotografiyalıq apparatura, úskene, isletiletuǵın materiallar hám optikalıq buyımlar, basqa jerde klassifikaciyanbaǵan; saatlar	5,3	2,4 b.
Xızmetler		
Basqa is boyınsha xızmetler	1 837,9	55,0
Transport xızmetleri	17,1	78,0
Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri	1 541,2	6,6 b.
Finanslıq xızmetler	279,5	144,5

Hár qıylı tayar buyımlar importı kólemleriniń kemeyiwine bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatsiya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew maslamaları (70,3 % ke páseygen), hár qıylı tayar buyımlar (65,2 % ke páseygen) hám mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel (13,2 % ke páseygen) importınıń kemeyiwi tásir qılǵan.

Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılǵıdan tisqari importınıń kemeyiwine bolsa, probka hám aǵash-taxtalar (50,5 % ke páseygen) importınıń kemeygenligi tikkeley tásir etken.

ЃMDA HÁM BASQA SIRT EL MÁMLETLERINEN TOVAR HÁM XIZMETLER IMPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Esabat dáwiri juwmaqlarına kóre, import boyınsha sherik mámleketler arasında Rossiya Federaciyası ulıwma import kóleminde 19,2 % úlesi menen Qıtay Xalıq Respublikasın (13,0 %) artta qaldırǵan halda birinshi orındı iyeledi.

2021- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmaǵı boyınsha Qaraqalpaqstan Respublikası tárepinen 37 mámleket penen tovarlar hám xızmetler importı ámelge asırıldı.

TOVAR HÁM XIZMETLER IMPORTINDAĞI JIGIRMA IRI
SHERIK MÁMLEKETLER
(yanvar-aprel)

Mámleket adı	mín AQSH dolları		ósiw páti, % te		ornı	
	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.	2020- j.	2021- j.
Qıtay Xalıq Respublikası	10 220,9	12 567,1	32,8	122,9	3	1
Rossiya Federaciyası	11 253,6	11953,1	98,4	106,2	1	2
Qazaqstan	6 055,4	8325,2	109,3	137,5	4	3
Chvesiya	52,3	7352,1	266,2	140,6 b	32	4
Koreya Respublikası	10 720,9	6440,0	84,6	60,1	2	5
Chexiya Respublikası	23,8	5726,9	8,1	240,6 b	34	6
Túrkiya	711,7	4604,5	6,5	647,0	12	7
Vyetnam	3 754,6	4301,2	107,6	114,6	5	8
Germaniya	269,4	3940,5	14,9	14,6 b	21	9
BAÁ	226,0	2181,0	24,6	965,0	24	10
Qırǵız Respublikası	431,3	1016,8	285,9	235,7	17	11
Niderlandiya	93,6	826,7	36,6	883,2	28	12
Türkmenistan	642,5	769,6	46,1	119,8	13	13
Vengriya	-	658,4	-	-	-	14
Iran	1 015,2	497,2	37,2	49,0	7	15
Belgiya	540,3	449,2	123,4	83,1	14	16
Franciya	11,8	403,5	23,4 b	34,2 b	37	17
Avstriya	154,0	381,2	277,9	247,5	27	18
Gonkong	234,4	357,7	-	152,6	23	19
Belarus	281,9	335,0	766,3	118,8	20	20

Sonı aytıw kerek, Chexiya Respublikası, Germaniya, BAÁ, Türkmenistan, Niderlandiya, Franciya hám Belgiya kibi mámleketler Qaraqalpaqstan Respublikasına tovar hám xızmetler importındaǵı iri sherik mámleketlerdiń birinshi jigirmalıǵına kirdi.

Jeti iri sherik mámleketler (Rossiya Federaciyası, Qıtay Xalıq Respublikası, Qazaqstan, Chexiya Respublikası, Koreya Respublikası, Túrkiya hám Germaniya) jámi importtıń 74,7 % úlesin quradı, bul 57,0 mln. AQSh dolların quradı.

RESPUBLIKA IMPORTINDA TIYKARĞI
SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESİ
(2021- jil yanvar-aprel, % te)

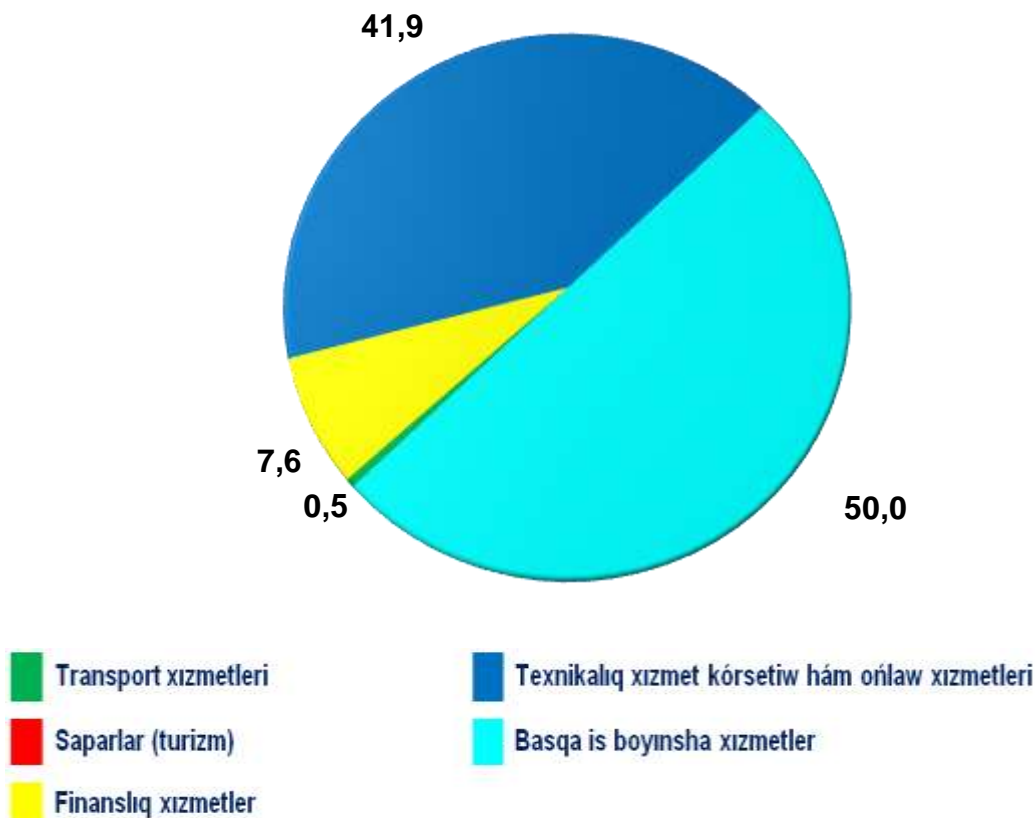

Respublikadağı investiciyalıq ortalıqtıń jaqsılانғанı sayın hám usı salada ámelge asırılған reformalar nátiyjesinde mashina hám úskeneler, sonday-aq,

olardıń bólekleri importınıń ósiwi tábiyyı. Sonday qılıp, Qıtay Xalıq Respublikası, Koreya Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan tárepinen kiritilgen úlken kólemdegi investiciyalar nátiyjesinde, ónimler importı kóleminde usı mámleketlerdiń joqarı úlesi saqlanıp qalmaқта.

XIZMETLER IMPORTI QURAMI
(2021- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

2021- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 3 675,8 mıń AQSh dolların yaqi jámi import kóleminiń 4,9 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 0,3 % ke túsken. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (50,0 %) hám basqa is boyınsha xızmetler (41,9 %) den ibárat boldı. Sonday-aq, finanslıq xızmetler (7,6 %) hám transport xızmetleri (0,5 %) quradı.

**Sırtqı ekonomikalıq
baylanıslar hám
sawda statistikasınıń bólimi**
Tel.: (61) 224-92-06